

Nr 122.

Av fröken **Nygren**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till försäkringsrådet, avlöningar.

Genom beslut den 18 maj 1945 har Kungl. Maj:t i anledning av skrivelse från försäkringsrådet den 27 april 1945 bl. a. bemyndigat rådet att från och med den 22 maj 1945 tills vidare till och med den 30 juni 1946 förordna två befattningshavare hos rådet i lägre lönegrad än den 24:e att därstädes vara tillfälliga föredragande med rätt för envar av dem att — utöver lön å egen befattning — härför uppbära en särskild ersättning motsvarande vad som skulle hava tillkommit honom vid vikariat å förste byråsekreterartjänst hos rådet.

Med anledning härav hemställde försäkringsrådet i skrivelse den 24 augusti 1945, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1945 års höstriksdag att för förstärkning av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal anvisa visst belopp. I sin skrivelse anförde försäkringsrådet därvid bl. a. följande: "Icke blott vid vikariat utan även vid förordnande, utan att fråga är om vikariat, att bestrida göromål, vilka eljest ankomma på innehavare av högre befattning, avses numera den regelmässiga ersättningsformen, då förordnandet kan väntas bliva av längre varaktighet, utgöra vikariatslön i stället för lön å egen befattning jämte vikariatsersättning. Ersättningen till de tillfälliga föredragandena hos rådet borde med hänsyn härtill utgå i form av vikariatslön. Då emellertid såsom förutsättning för åtnjutande av vikariatslön i motsats till vikariatsersättning gäller, att förordnandet, i förevarande fall efter kungörende till ansökning, meddelats i den ordning, som är stadgad för den uppehållna befattningens besättande med ordinarie eller extra ordinarie innehavare, och befattning såsom förste byråsekreterare hos försäkringsrådet enligt den för rådet gällande arbetsordningen efter kungörelseförfarande tillsättes av Kungl. Maj:t samt det var synnerligen angeläget, att anordningen med två tillfälliga föredragande kunde börja tillämpas utan den tidsutdräkt, som måste uppkomma, om förordnandena skulle meddelas av Kungl. Maj:t, avsåg rådets skrivelse den 27 april 1945 blott förordnande med vikariatsersättning jämte lön å egen befattning. Då de tillfälliga föredragandena hava exakt samma arbetsbörda som försäkringsrådets förste byråsekreterare, vilka äro placerade i 24:e lönegraden, och anordningen med tillfälliga föredragande kommer att bestå under återstoden av innevarande budgetår, får försäkringsrådet hemställa, att Kungl. Maj:t med ändring av vad härutinnan föreskrivits i brevet den 18 maj 1945 måtte medgiva, att från och med den tidigaste dag, så med hänsyn till gällande bestämmelser om sättet för förordnandenas meddelande kan ske — förslagsvis den 1 januari 1946 — till två tillfälliga föredragande hos försäkringsrådet måtte utgå vikariatslön, beräknad efter lönegraden Eo 24, löneklass 23".

Såsom framgår av årets statsverksproposition, femte huvudtiteln, sid. 61—62, har försäkringsrådet på anförda skäl hemställt om inrättande i rådet från och med budgetåret 1946/47 av två nya förste byråsekreterartjänster med placering i lönegrad Eo 24. Anordningen med tillfälliga föredragande skulle samtidigt upphöra.

Allmänna lönenämnden anförde i infordrat utlåtande — såvitt nu är i fråga — följande: "Under förutsättning av bifall till försäkringsrådets i anslagsäskandena för budgetåret 1946/47 gjorda framställning om inrättande av ytterligare två extra ordinarie förste byråsekreterartjänster i Eo 24 skulle de två tillfälliga föredragandena komma att uppbära vikariatslön endast under ungefär ett halvår. Vid sådant förhållande kan allmänna lönenämnden knappast finna skäl tillstyrka, att vikariatslön får utgå. Skulle däremot några nya extra ordinarie förste byråsekreterarbefattningar i Eo 24 icke inrättas från och med den 1 juli 1946 och anordningen med tillfälliga föredragande därför komma att bibehållas även under nästkommande budgetår, föreligga enligt lönenämndens mening förutsättningar för medgivande att vikariatslön må utgå till dem, som efter vederbörligt ansökningsförfarande förordnas såsom föredragande."

Försäkringsrådets ovannämnda hemställan av den 24 augusti 1945 för- anledde emellertid ingen Kungl. Maj:ts framställning till 1945 års höstriksdag. I årets statsverksproposition har ej omnämnts rådets ovannämnda framställning om vikariatslön, blott den om inrättande av två nya förste byråsekreterartjänster. I sistnämnda hänseende förklarade föredragande departementschefen sig icke för närvarande kunna biträda rådets förslag under åberopande av att med inrättande av nya tjänster borde anstå, till dess närmare erfarenheter vunnits angående rådets arbetsbörda under normala arbetsförhållanden.

Till komplettering av de överst å s. 61 i statsverkspropositionen intagna siffrorna må anföras, att totala antalet inkomna ärenden under år 1945 utgjorde 6 863 samt att arbetsbalansen vid utgången av år 1945 uppgick till bortåt 3 200 ärenden.

Den ovisshet, som får anses råda angående antalet i framtiden till försäkringsrådet inkommande ärenden, torde få godtagas som motiv för att icke för närvarande inrätta nya tjänster såsom förste byråsekreterare hos rådet men kan ej accepteras som grund för att icke tillerkänna de tillfälliga föredragandena den lön för deras arbete, som rättvisa och billighet kräver.

Gällande avlösningsreglemente innehåller bestämmelser om vikariatslön vid sådana förordnanden som ifrågavarande, därest förordnandet kan väntas bliva av längre varaktighet. Angående rekvisitet längre varaktighet må framhållas följande. 1936 års lönekommitté föreställde sig (se Betänkande med förslag till civilt avlösningsreglemente, 1937, sid. 177), att anordningen med vikariatslön i allmänhet borde förutsätta förordnanden av längre varaktighet än sex månader. Vederbörande departementschef hade intet att erinra härutinnan. Anordningen med de två tillfälliga föredragandena hos rådet har nu bestått sedan slutet av maj 1945. Departementschefen har själv förklarat sig räkna med att anord-

ningen kommer att bli nödvändig även under budgetåret 1946/47, alltså i varje fall en totaltid, som överstiger fyrdubbla den ifrågasatta minimitiden för förordnande med vikariatslön.

Försäkringsrådet har beräknat anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal till 80 900 kronor. Däri ingår en post avseende ersättning till tillfälliga biträden, övertidsersättning m. m., som rådet upptagit till 2 000 kronor, medan den i statsverkspropositionen upptagits till 1 000 kronor. Anordningen med vikariatslön enligt ovan i stället för av rådet föreslagna nya tjänster i lönegrad Eo 24 medför en mindre höjning av anslagsposten, enär pensionsavdragen för föredragandena vid vikariatslön bliva lägre än om de innehaft egna tjänster i nämnda lönegrad. Med hänsyn härtill synes anslagsposten böra beräknas till 80 000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att den under rubriken Försäkringsrådet: Avlöningar för budgetåret 1946/47 uppförda anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjes från av Kungl. Maj:t föreslaget belopp 76 500 kronor till 80 000 kronor.

Stockholm den 19 januari 1946.

Hildur Nygren.
